

avskrift.

ACC. N:R. *M* 6888 : 1-26.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Boningshuset på Skörda Lillegård i Vislanda socken.

(Etn. II:20.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6888 : /

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
1940
Uppteckningsår: Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sedan jag tidigare beskrivit den gamle ladugården på Skörda Lillegård vid besvarande av "frågelista 37. Fähus" hänvisar jag nu till samma svar angående gårdens storlek och deras areal. Nu vill jag beskriva om boningshuset på samma gård, som sägnen förmåler skall vara byggd i början på 1700-talet och var ett av de första husen av denna typ som började byggas i Vislanda socken, och vilken typ utträngde de gamla ryggåsstugorna eller sparrastugorna allmänt på bondgårdarna här i socknen och vida i orten här omkring under 1700-talet och ända till omkring 1850-1860-talet, då nyare hustyper började byggas.

Detta bostadshus, som jag nu i detalj vill beskriva, sådant det ursprungligen byggdes, består av tvenne våningar. Dess längd utvändigt är 25 alnar och dess bredd 11 alnar och 12 tum. Sidoväggarnas höjd utvändigt är 7 alnar och stenfotens höjd på framsidan cirka 5 tum. Väggarna består av täljt(bilat) liggande timmer, och detta utgöres av kärnvirke av grova furustockar. Söllen utgöres av ekstockar som äro så långa, att de räcka från knut till knut, där de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6888:2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"knäpptes ihop". Detta kallades "knäppa ihop foten." Timmerväggarna äro "döbbade ihop" med "döbba" (grova träaglar). Detta tillgick så: Varje timmerträ höggs "kullit" på den ena sidan, och på motsatta sidan uthöggs en fördjupning, vilket kallades "hugga mening", och den uthuggna fördjupningen kallades "meningen". Då man byggde, lades varje timmerträ i väggen med den "kullita" sidan uppåt, och i denna borrhades hål här och var och sattes "döbba". Nästa timmerträ lades först utmed det förra, och så mättes ut och "meades" (= ritades) var "döbbahålen" skulle borrhades, även mättes och "meades" med en "mee" av järn hur bred "meningen" skulle huggas, varefter denna uthöggs med en yxa, sedan det först borrhats "döbbahål" i timmerträet. Därefter lades detta timmerträ med "meningen" nedåt över det timmerträ, som satt i väggen, och så att "döbbahålen" lågo rakt över "döbbarna" i det sistnämnda träet, varefter det med en träklubba böstes ned så timmerträet gingo tätt ihop, och samtidigt stoppades skogsmossa emellan timmerträet, för det skulle bli dragfritt. På detta sätt, trä efter trä, byggdes alla fyra väggarna upp samtidigt. Vid knutarna lades timmerträet i kors över varan-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6888:3

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Vislanda
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Blenda Andersson
Adress: Skörda, Vislanda
Berättat av: min far Anders Jonsson
Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dra, sedan det först huggits hak i träen. Denna sorts knuta kallades "kavelknuta".

Väggarna inne i huset emellan rummen timrades samtidigt upp som ytterväggarna, och då lades de inre timmerträn i kors över de yttre, varvid det blev en enkelknut utanpå väggen. För övrigt voro väggarna både invändigt och utvändigt slätthuggna och raka. Gavlarna timrades upp till ryggåsen. Mitt uppe på gavlarna lades engrov, rund, skalad bjälke, som räckte från den ena gaveln till den andra och kallades "ryggåsen" eller "ryggåsbjälken". Det översta träet på sidoväggarna uppe vid "hövren" kallades "iverträet." I detta och i ryggåsen naglades "sparrarna" (spanten) fast medelst tränageln. På detta sätt byggdes hela huset upp utan en enda spik. Ovanpå sparrarna lades bräder, som kallades "läktet".

Taket utgjordes av torvtak med näver och jordtorvor liksom på de gamla ryggåsstugorna. På framsidan och på baksidan uppe vid taket var tjärade takrännor, som utgjordes av grova, urholkade stänger. Dessa takrännor vilade på

ACC. N:R.

M. 6888:4

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"träkneker" som woro fästa i väggen.

Detta boningshus, som står fritt på gårdsplanen, byggdes solrätt med gavlarna i öster och väster och framsidan åt söder. Östra gaveln är vänd mot landsvägen, som löper förbi några tiotal meter ifrån boningshuset. Det var en allmän sed förr i tiden, att alla bostadshus såväl större som mindre, som byggdes i närheten av en väg, byggdes med den ena gaveln mot vägen och framsidan mot söder, och så att "stuerummets" gavelfönster var mot vägen.

Inredningen på nedra botten i berörda bostadshus liknar närmast fig. 2 på frågelista 20. Farstugor" och utgöres av en stor stuga på östra gaveln, som i vardagslag kallades "stuerummet" eller blott "stuan", samt förstuga och kök på mitten och två kammare i bredd på västra gaveln. Den ena av dessa, som är närmast förstugan, kallades "fastekamman" (förstukammaren) och den andra "mjölkamman" (mjölkammaren) eller "kökskamman". Stuerummet var det mest betydelsefullaste i huset. Det utgjorde både gästrum, helgdagsrum, vardagsrum, arbetsrum och sovrum. Dess storlek var 11 alnar långt och 11 alnar brett eller lika brett som husets bredd in-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6888:5

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vändigt. Höjden från golvet till taket var 3 alnar och 20 tum.

I det nordvästra hörnet vid väggen i detta rum var det stora murverket beläget, såsom en stor öppen spis samt bakugn med "grua" (gruva) och "stick ugan." Detta tog ett utrymme inne i "stuan" av cirka 4 alnar och 8 tum på bredden och 3 alnar och 20 tum på längden. Härav, på längden i "stuan" tog murverket till gruvan ett utrymme av 1 aln och 20 tum, och murverket till spisen 2 alnar. På bredden i "stuan" tog murverket till spisen ett utrymme av 2 alnar och 2 tum, och utrymmet till stickugnen cirka 2 alnar och 6 tum. Själva spisens öppning, som var murad i en vinkel, var 1 aln och 14 tum bred på vardera, sidan. Spisens höjd från golvet till spishällen var cirka 18 tum. Spishällen utgjordes av släta stenar av gråsten. Spishäll av järn insattes ej förrän år 1763. De makar som då ägde gården, lät gjuta en järnhäll med följande inskription: "Gud bevare vårt hem för eld och brand och tjyva hand. Ola Olsson, Christina Andersdotter. 1763." Ovanför spisen runt omkring var murat

ACC. N:R.

M 6888:6.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson.
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en smal hylla som kallades "muäbannet"(murbandet).

Bredvid spisens öppning den norra sidan, cirka 1 alen och 18 tum från golvet var ett fyrkantigt hål i muren, cirka 12 tum i höjd och bredd. Detta kallades "ugnhölet"(ugnhålet). Här brukade husmodern lägga ullen, när hon kårdade ull, för den skulle hålla sig varm.

Gruvan var belägen emellan spisen och köksdörren. Gruvans öppning, som var cirka, 1 aln och 4 tum bred, kallades "gruemonnen"(gruvemunnen.) Från ytterkanten på gruvan in till bakugnen var cirka 18 tum långt. Nedanför bakugnsdörren var en liten grop som lutade inåt från ytterkanten. Bakugnen var belägen emellan gruvan och norra väggen på bostadshuset, och var så stor att den rymde cirka 22 limpor. Bakugnen såväl som hela murverket var uppmurat av gråsten och "leä". (ler = murbruk). Ugnsbotten, som kallades "äalen"(=ärilen), bestod av flata gråstenar, och valvet var murat med flata stenar ställda på kant. Den borte ändan i bakugnen kallades gaveln. Öppningen till bakugnen kallades "ugnsmunnen". Denna stängdes medelst en gjuten järndörr vars gjutna ram var inmurad i ugnsöppningen. Cirka 7 tum ovanför ugnsdörren var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:7

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

murat ett fyrkantigt hål i muren c:a 7 tum i fyrkant, som kallades "drahöl"(draghål), och varigenom en del av röken gick ut i gruvan och vidare ut igenom "pipen"(skorstenen), när det eldades i bakugnen. Resten av röken gick ut igenom ugnsdörren och samma väg igenom skorstenen. Draghålet tilltäcktes under bakningen medelst en fyrkantig sten och fuktig vit- eller skogsmossa.

Till såväl gruvan som spisen var g jutna järnspjäll. Dessa utgjordes av en flat järnskivaal centimeter tjock, och var i längd och bredd 49-39 centim. Ovanpå järnskivan på längden var nitad en järnaxel med en järnvev i ena ändan. Denna axel var 88 centim. lång. Och låg 34 cent. utom spjället med den ändan vevän satt i, och 8 centimeter utom spjället i den motsatta ändan.(En av dessa spjäll(spjäll) har jag förvarade i mitt "museum", enär min far murade om spisen 1885.) Dessa spjäll voro inmurade i skorstenen på så sätt, att järnskivan satt inuti skorstensöppningen och järnveven utom murverket. I änden på järnveven värmen ring, vari den s.k. "spjällkäppen" var bunden med bast. Denna käpp gick sedan igenom ett hål i panelet ner i stuerummet, där den var synlig nedom

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888:8

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Vislanda
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Blenda Andersson
Adress: Skörda, Vislanda
Berättat av: min far Anders Jonsson
Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

taket cirka 14 tum. Den spjällkäpp som tillhörde spisen, satt i taket vid sidan om spisen mitt för "murstolpen" emellan spisen och gruvan. Och den, som tillhörde spjället i gruvan, satt i ett hål i taket i hörnet vid köksdörren.

Då spjället skulle öppnas, drogs spjällkäppen nedåt, och då vände sig spjället på kant i pipan. Då spjällkäppen fördes uppåt, lade spjället sig över skorstensöppningen.

Emellan spisen och väggen uppe vid taket den norra sidan var den s.k. "stickugnen", som i dagligt tal kallades "ognen". Denna ugn låg över bakugnen utmed väggen. Den tog i utrymme av murverket emellan spisen och väggen 2 alnar och 6 tum. Från golvet upp till stickugnen var 2 alnar och 18 tum. Själva stickugnens höjd utvändigt var 1 alen och 2 tum. Dörren till stickugnen, som satt utanpå murverket mitt för ugnen utgjordes av trä och var cirka 18 tum bred och 20 tum hög. På golvet nedanför denna ugn, var murat ett trappsteg, som räckte emellan spisen och väggen och var cirka 14 tum högt och 12 tum brett. Detta kallades "stampan" och användes till att stå på, då de lade in stickespeter i ugnen till torkes.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:9

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I taket i "stuerummet", som i dagligt tal kallades "stuan", voro takbjälkarna synliga. Dessa som sträckte sig på längden i rummet, utgjordes av 8 st. Två av dessa en vid vardera sidan vid väggen, voro synliga på bredden blott till hälften. De övriga voro 6 tum breda och alla voro synliga ett tum nedom panelet. Bredden emellan takbjälkarna var cirka 1 alen och 7 tum. Panelet, som kallades "kortpanel", satt på tvären emellan takbjälkar och låg infalsat i dessa, så det fanns inte en spik i panelet.

Golvet, som kallades "tellet", utgjordes av breda plankor, och varje plank kallades "tilja". "Tellet" var itudelat på längden, och kallades det "främre tellet", och det "nedre tellet", eller "bortre tellet." Det "främre tellet" räckte på längden i "stuan" från östra gaveln bort till spisen tvärs över hela rummet. Det "bortre tellet" började där det främre slutade och räckte ned till väggen vid dörren, och var 3 alnar och 20 tum långt. Där de båda tellen möttes, kallades "teljemötet" och detta var precis mitt under den andra "kronstången", som hängde i taket.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888:10

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Inne i "stuan" var tvenne dörrar. Den ena som gick ut i förstugan, kallades "stuedöän"(stugedörren) och den andra, ledde till köket och kallades "köksdörren". Dessa dörrar voro 2 alnar och 20 tum höga, och 1 alen och 12 tum breda utom "dörrakaren". Dörrtrösklarna voro 4 tum höga, Båda dörrarna stängdes medelst järnklankor. Gångjärnen voro handsmidda med uthuggna blommor i en järnplåt föreställande ett hjärta, samt voro fästa på baksidan på dörren. Båda dörrarna voro s.k. "spegeldörre."

Väggen emellan köksdörren och "stuedörren" inne i "stuan" kallades "dörrastolpen". I denna var ett litet skåp däri yxorna hade sin plats. Dessa instuckos i en bräda i skåpet, som satt cirka 6 tum ifrån väggen, och i vilken bräda var uthuggna hål lagom stora till varje yxa, såsom ett hål till "tälgyxan", ett till "handyxan", ett till "bolyxan" och ett till "huggyxan". Sedan hängde yxskäften utanpå brädan. "Dörrastolpens" bredd, d.v.s. bredden emellan dörrarna, var cirka 18 tum. Yxskåpets höjd var 1 alen och 14 tum. Dörren till yxaskåpet stängdes medelst ett litet benvred.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888 : //

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nedom yxskåpet i "dörrastolpen" satt fyra små lådor, som voro c:a 7 tum höga.

De ursprungliga fönstren i stuerummet voro till antalet fyra: Ett mitt på östra gaveln och kallades "östra fönstret", ett på södra väggen cirka 4 alnar från östra gaveln och kallades "södra fönstret", ett på södra väggen nere i hörnet vid "stuedörren", mitt emot gruvan, och kallades "ugnsfönstret", enär dagsljuset genom detta skulle skina in i bakugnen då brödet sattes in och togs ut ur ugnen. Ett fönster satt på norra väggen cirka 1 alen och 12 tum från östra gaveln. Detta fönster, som var c:a 18 tum i fyrkant, kallades "sängfönstret", som stod framme i hörnet den norra sidan. Denna säng, som var den förnämsta i huset, kallades "ystolen" och häri hade hedersgästen sin sovplats.

Glasrutorna i fönstren voro blyinfattade. Men "fönsterkaret", fönsterposten och fönsterbågarna i alla fönstren voro av trä. Det södra och östra fönstret, som voro störst och voro likadana, voro 1 alen och 10 tum höga utom fönsterkaret. Till varje av dessa fönster var tvenne fönsterbåga, en på vardera sidan om fönsterposten, som voro 18 tum breda. I

Inga fönster kunde öppnas i hela huset

ACC. N:R

M 6888:12

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

varje fönsterbåge satt sex glasrutor, två i bredd och tre på längden. Varje glasruta var 10 tum hög, och 7 tum bred. Glasrutorna voro, som förut nämnts, blyinfattade. I varje fönsterbåge satt tvenne stormjärn på yttersidan.

"Ugnsfönstret" utgjordes av ett halvt fönster men var lika högt som de båda ovan beskrivna, fast detta utgjordes av endast en fönsterbåge. Fönsterbågarna till alla fönstren i huset voro tappade i hop och sedan fastnitade medelst träpinnar.

I sydöstra hörnet under stuerummet var gårdens källare belägen. Nedgången till denna var inne i "stuan" eller stuerummet vid södra fönstret, där en trappa vid väggen under tellet mitt för fönstret gick rakt ned i källaren. Trappstegen utgjordes av flata stenar. Över trappan låg en träläm, som kallades "källarelämnen", och var 1 alen och 22 tum i fyrkant. Ovanpå lämmen satt en mindre järnring fäst med en liten järnhaspa. Med denna ring lyftes lämmen upp, när de behövde gå ned i källaren. Dagsljuset från fönstret sken då ned i källaren och upplyste dess inre. Nedifrån källaren gick en mindre trätrumma ut igenom den låga stenfoten på gaveln mitt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888:13

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

under "östra stuefönstret". Stenmuren i källaren var upplagd av vanliga kullerstenar. I denna källare, som någon obehörig ej gärna kunde komma in i, förvarades potatisen under vintern. Den rymde cirka 50 tunnor potater.

Inne i stuerummet var tvenne "krunestänger" (kronostänger), som även kallades "gällastänger". En satt i väggen över "stuedörren" och "köksdörren" och var fästad i väggen över dörrarna medelst tvenne grova trädobbar, och de båda andra hängde i taket. Den nedersta av dessa hängde mitt över "teljemötet" och den främre hängde 2 alnar och 21 tum ifrån gaveln framme i "stuan". Alla voro av omålat trä och voro cirka 5 tum breda och 2 tum tjocka samt 7 alnar och 6 tum långa. Den som satt över dörrarna var kortare. Vid de båda andra satt tvänne järnkrokar cirka 12 tum långa. Avståndet emellan krokarna på vardera stängen var c:a 4 alnar och 16 tum, och ifrån krokarna till ändarna på stängen var cirka 1 alen och 7 tum. Med dessa järnkrokar upphängdes stängerna i taket i järnhaspor, som sutto i takbjälkarna, tvänne mitt emot varandra, i den tredje bjälken från väggen vid båda

Kronostäng-
erna bort-
togos ur "stu-
an" i mitten
på 1800-talet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888 : 14

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Vislanda
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Blenda Andersson
Adress: Skörda, Vislanda
Berättat av: min far Anders Jonsson
Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sidor. Stängerna hängde på tvären i stugan. Då det skulle uppläggas något till torkning på kronostängerna, lades vanligen skalade stänger på tvären över dessa.

Över både det södra och östra fönstret i "stuan" var en hylla. På södra väggen över "ungsfönstret" var en tämligen lång hylla,

Intill stuerummet lågo köket och förstugan i bredd. Förstugan låg den södra sidan, och köket den norra. Köket var 6 alnar och 12 tum i fyrkant, och förstugan var c:a 4 alnar bred och lika lång som köket. Ingången i förstugan utifrån var c:a 12 tum ifrån väggen mot "stuan." Förstugan kallades "fasta" och fönstuddörrarna kallades "fastedörrarna". Dessa voro 2 alnar breda och 2 alnar och 20 tum höga, och utgjordes av en heldörr och två halvdörrar. Halvdörrarna sutto den östra sidan och benämndes den "övre halvdörren" och "nedra halvdörren". Den sistnämnda stängdes inifrån medelst en järnklinka, och den övre låstes med en handsmidd lås som satt i heldörren. I heldörren satt en handsmidd regel, nere vid tröskeln och en ovanför.

både ugnsfönstret, sängfönstret och hyllorna över fönstren borttogos i "stuan" i mitten på 1800-talet.

ACC. N:R

M 6888:15

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Vislanda
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Blenda Andersson
Adress: Skörda, Vislanda
Berättat av: min far, Anders Jonsson
Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Över förstudörrarna satt ett fönster lika brett som dörrarna och cirka 6 tum högt. Varje ruta i fönstret var 4 tum bred och lika hög som fönstrets höjd. Detta fönster kallades "fastefönstret".

I förstugan var en trappa som ledde upp till andra våningen, som kallades "vingen"(vinden). Trappan, som var belägen, i sydvästra hörnet i förstugan, stod på en fyrkantig plattform, som kallades "trappebonnen"(trappbotten). Den var 1 alen och 12 tum i fyrkant eller lika bred som trappan, samt låg cirka 21 tum över golvytan, varför ett trappsteg ledde dit upp och detta satt i vinkel mot trappan. Upp ifrån trappbotten gick sedan en rak trappa utmed södra väggen upp till "trappvingen"(trappvinden) vid fönstret.

I väggen mot köket mitt emot förstudörrarna i förstugan, var en dörr, som ledde till köket, och kallades "mellandöan"(mellandörren). Denna utgjordes endast av tunna bräder och stängdes medelst en järnklinka. Då den skulle vara låst, haspades den inifrån, köket medelst en

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M.6888:16

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

järnhasp. I förstugan utgjordes golvet av breda plankor.

I köket var en stor öppen spis, som var 3 alnar bred och var belägen utmed gruvan och bakugnen. Båda sidor om spisen, som kallades "köksspisen", var murat en murstolpe av gråsten och ler, så eldstaden var cirka 1 alen och 8 tum från ytterkanten. Ovanpå murstolparna låg eng rov bjälke, kallad "muäbannet" (murbandet).

Ovanpå denna över spisen var en hylla som räckte in till väggen. Båda sidor om spisen, cirka en alen ifrån golvet, var murat en utstående kant cirka 4 tim bred, som var avsedd till att stå på, då de skulle lägga upp något på spishyllan. Till denna spis fanns inget spjäll.

I köket var fyra dörrar. Först de båda förut beskrivna dörrarna, såsom "köksdörren", som ledde till stuerummet och "mellandörren" som ledde till förstugan. Samt en dörr som ledde till "mjölkammardöän" (mjölkammardörren). På norra väggen mitt emot "mellandörren" var en dörr, som ledde utåt och kallades "yttädöän" (ytterdörren). Denna utgjordes av en tunn bräddör och stängdes inifrån medelst en "träsköte", som sköts fram och åter. Ungdomen i huset

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:17

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

passade sen på och gjorde ett hål i dörren vid bakändan på "sköten" och band sedan ett snöre i sköten, och stack ut detta genom hålet, varmed de sedan kunde öppna dörren utifrån, då de drog i snöret, när de ville smyga sig ut om kvällarna. Men detta knep uppdagades snart av de gamla, som satte en hasp innanför dörren, så den kunde haspas. Denna dörr öppnades inåt. I allmänhet gick man aldrig ut och in genom denna dörr, utan endast åt förstudörrarna. Detta var ett allmänt bruk, som upphörde omkring 1870-talet. Alla dörra på nedre botten voro lika höga. - I norra väggen i köket cirka en halv alen ifrån ytterdörren den västra sidan om dörren, var ett fönster som kallades "köksfönstret". Detta var 6:a 20 tum brett och ungefär lika högt som "ugnsfönstret." Innanför detta fönster var en träläm, som satt i väggen i enfals bestående av en smal bräda ovanför och en nedanför lämnen. Denna träläm kallades "sköten"(sköten), när den kunde skjutas eller föras för fönstret fram och tillbaka. Då den var skjuten för fönstret, kunde ej eldsken eller dagsljus skina varken ut eller in. Då "sköten va före", sattes en träpinne

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888 :18

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i ett hål i väggen intill sköten, för ingen utifrån skulle kunna skjuta den tillbaka. Innan "sköten drogs ifrån", togs pinnen ur hålet. Denna pinne var bunden vid "sköten" medelst ett snöre i ett trähandtag som satt mitt utanpå "sköten."

På den västra väggen i köket emellan "mjölkammarsdörren" och södra väggen, satt "karahöllan". (karahyllan). Den utgjordes av tre hyllor, som woro 3 alnar långa och c:a 4 tum breda, och höjden emellan varje hylla var 11-12 tum. Dessa hyllor sutto i en ställning som gick i udda, och på varje udd satt en träslår med utskurna "räfflor." På dessa hyllor sattes fat och bunkar på kant i lutande ställning emot slårna. Cirka 12 tum nedom dessa hyllor, satt en annan hylla, cirka 10 tum bred. Även den med utskurna "räfflor". Under denna hylla var den s.k. "grytbänken". Den bestod av en groft huggen plank, som var 3 alnar lång och cirka 15 tum bred. På denna hade grytorna sin plats.

Uppe vid taket på väggarna runt omkring i köket var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888:19

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hyllor. På en av dessa hade kopparkittlarna sin plats. Golvet i köket utgjordes ursprungligen av jordgolv, och panel fanns icke.

Vid den västra gaveln på nedre botten var tvenne kammare i bredd. Den ena, som var belägen i sydvästra hörnet, och låg intill förstugan, kallades "fastekamman" (förstkammaren) och var 6 alnar i fyrkant. Taket i denna utgjordes av "kortpanel" liksom i "stuerummet." Spisen, som stod i hörnet mot förstugan och mjölkammaren, utgjordes av en öppen spis, likadan som "stuespisen" fast av mindre dimensioner. Till denna spis var särskild skorsten med spjäll. Det senare likadant med "spjällkäpp" som i "stuespisen". Mitt på södra väggen satt ett fönster, som kallades "fastekammasfönstret" (förstkammarfönstret) och var likadant som de båda större fönstren i stuerummet. Dörren till denna kammare, som var den enda i rummet och ledde ut till förstugan, kallades, som tidigare nämnts "fastekammasdöän". Den utgjordes av en spegeldörr, samt var lika hög och bred och hade samma låsanordning som "stuedörren". Golvet utgjordes av breda plankor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888:20

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den andra kammaren, som var i bredd med förstukammaren, kallades "mjölkamman" (mjölkammaren) även "kökskamman." Här inne skulle mjölköstorna stå och även mjölken. Från denna kammare gick en dörr ut i köket och kallades som förut nämnts, mjölkammarsdörren. Mitt på gaveln i detta rum satt ett litet fönster cirka 18 tum i fyrkant och kallades "mjölkammasfönstret". Innanför detta fönster satt ett järngaller som bestod av tvenne järnband smidda i "sno-ningar" och satta i kors. Snett över korset i mitten satt en liten järnring, för att sammanbinda gallert. På väggen innanför mjölkammarsdörren hängde en "hänghylla". Den utgjordes av tre små hyllor, en smalare upptill och två bredare nedtill. På väggen mot förstukammaren satt tvenne mjölkhyllor. I taket var inget panel. Golvet utgjordes av gamla plankor.

På hela västra gaveln fanns endast det förut beskrivna mjölkammarsfönstret, samt ett mindre uppe på gaveln under ryggåsen. Detta fönster var mindre än mjölkammarsfönstret, men hade likadant järngaller. På östra gaveln uppe på tredje våning var ett likadant fönster som det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6888: 21

Landskap: Småland
Härad: Allbo
Socken: Vislanda
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Blenda Andersson
Adress: Skörda, Vislanda
Berättat av: min far Anders Jonsson
Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sistnämnda.

På hela norra väggen fanns endast tre fönster. Dessa voro de båda förut beskrivna säng- och köksfönstret samt ett fönster på andra våning mitt över "ytterdörren" i köket. Detta fönster var lika stort som "mjölkammarfönstret" och hade likadant järngaller innantill.

På andra våning vid östra gaveln var ett rum, som sträckte sig över "stuerummet" till mitt över "teljemötet". Detta rum kallades både "stuevingen" och "nattstuan". Dörren till ingången i detta rum satt mitt på väggen emellan "stuevingen" och "trappvingen". cirka 18 tum från murverket och kallades "stuevingsdörren". Den utgjordes av en "spegeldörr" och var lika hög och bred som "stuedörren." I detta rum var tvenne fönster, ett mitt på östra gaveln och ett på södra väggen mitt över "stuerummet"s södra fönster, och voro likadana som de båda större fönstren i "stuerummet". Dessa fönster kallades "stuevingsfönstren."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:22

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Panelet i taket utgjordes av långa, hyvlade bräder. Här syntes inga takbjälkar. Men på den tiden ansågs det finast, när det var kortpanel, och då detta var infalsat i takbjälkarna.

I detta rum var en liten spis, murad nästan fyrkantig med raka sidor. Den var 1 alen och 13 tum bred och 1 alen och 16 tum hög därtill kom en höjd av 15 tum ifrån golvet upptill eldstaden. Alltså var spisens höjd ifrån golvet 2 alnar och 7 tum. Av spisens bredd tog eldstaden 25 tum. Spjället utgjordes av en tunn bräda av trä, virka 18 tum bred och 20 tum lång och satt i en murad springa i muret ofanför spisen. Då det eldades i spisen, drogs brädan uttill murspringan.

Rummet över förstugan kallades både "trappevingen" (trappvinden) och "fastevingen" (förstuvinden). På väggen över förstudörrarna satt ett fönster som kallades både "fastevingsfönstret" eller "trappevingsfönstret". Vid sidan om detta fönster gick trappan upp. Golvet i detta rum utgjordes ursprungligen av grovt huggna plankor som ej voro

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:23

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"plogade"(spåntade). Detta golv utgjorde sedan tak både över förstugan och köket. I detta rum vid väggen mot "stuevingen" gick det stora murverket från "gruvan" och "stuespisen" upp. Det var murat nästan fyrkantigt och tog ett utrymme av rummet c:a 2 alnar och 18 tum på vardera hållet.

Vid västra gaveln över både förstukammaren och mjölkammaren var ett rum, som kallades "säavingen" (sädesvinden). Här skulle sädeskästorna stå. Detta rum var 6 alnar långt och lika brett som husets bredd. Golvet härinne var likadant som ute på "fasteyingen." Detta golv utgjorde tak över mjölkammaren. Dörren till detta rum satt i väggen mot "fasteyingen" cirka 2 alnar och 12 tum ifrån södra väggen och utgjordes av en bastant bräddörr med handsidd lås, och kallades "säavingsdöän." Mitt på södra väggen över förstukammarfönstret satt ett fönster, kallat "säavingsfönstret." Såväl detta fönster som "trappevingsfönstret" voro likadana och lika stora som de båda "stuevingsfönstern."

Den tredje våningen uppe vid ryggåsen kallades

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:24

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"treavåning" eller "treetarra".

Under hela 1700-talet ända till i början på 1800-talet voro både fönster och dörrar och panelen i alla rummen omålade. Ursprungligen fanns ej någon trosbotten i hela huset.

Ända fram till 1880-talet satt tvenne takspiror på taket, en vid vardera gaveln, på detta bostadshus. Dessa som sutto på en fot av trä voro fastspikade vid ryggåsen. Järnet till vardera spisen var 3 fot högt och träfoten 2 fot hög. Järnspirorna voro handsmidda, och prydda med vackra "krummelurer". Allra överst satt en krona och under denna satt en "vädervisare" (vindflöjel) av tunn järnplåt, sirligt uthuggen. På den ene vädervisaren voro utö huggna initialerna M.P.S. och på den andra L.G.S. Trästycken till takspirorna omgjordes en gång på 1850-talet, då de gamle voro så murkna så spirorna föllo ned en gång då det var stark blåst, och då avbröts en krok på den ene vädervisaren.

En sägen förmäler, att dessa takspiror hade stått på taket på "Gamla Vislanda" kyrka. När sedan kyrkan nedrevs

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6888:25

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: min far Anders Jonsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i slutet på 1700-talet, blevo de satta på taket på omskrivna boningshus. Det antages, att initialerna på vädervisarna härrör från de äkta makar som en gång skänkte takspirorna till kyrkan. Dessa takspiror förvaras bland min samling av äldre föremål.

I ovan beskrivna boningshus på Skörda Lillegård är undertecknad, född den 21 dec. 1880.

Ett foto över detta boningshus närslutes härmed.

Skriv endast på denna sida!

Bostadskus

kanades "Trappbotten" / Trappbotten. Den var
1 alm och 12 tam i fyrkant, var lika bred
som trappan, samt låg cirka 2/3 tam över golv-
ytan, varför uttrappning ledde dit upp, och där
sat i vinkel mot trappan. Upp ifrån trapp-
botten gick sedan en rak trappa utmed
södra väggen upp till "Trappvången" (Trapp-
vången) vid fönstret.

I väggen mot köket mitt emot förstuddörarna
i förtugan, var en dörr, som ledde till köket,
och kallades "mellandörr" / mellandörren. Denna
utgjordes endast av tvärra bräder och stäng-
des med ett en järnklack. Då den skulle vara
stängd, kapseades den inifrån köket med ett en
järnknip. I förtugan utgjordes golvet av breda plankor.

I köket var en stor äppel spis, som var 3 alm
bred och var belägen utmed graven och badrummen.
Båda sidor om spisen, som kallades "kökspisen",

var muret en murstolpe av gråsten och här så
utstaden var cirka 1 aln och 8 tum från yttre-
kanten. Över på murstolparna låg en grov
bjälke, kallad "mursbarnit" (mursbandet).
Över denna över spisen var
en hylla som räckte in till väggen. Både sidor
och spisan, liksom en aln ifrån golvet, var
muret en utlämnad kant cirka 4 tum bred,
som var avsedd till att stå på, då de skulle
lägga upp något på spishyllan. Till denna
spis fanns inget spjäs.

I köket var fyra dörrar. Först på bäddas följt
beträffande dörrarna, såsom "köksdörr" som
ledde till stugumuren och "mullandörr" som
ledde till förestugan. Följande en dörr som ledde
till "mjölkhammar" och kallades "mjölkhammar-
dörr" (mjölkhammaradörr). På andra väggen
finns en "mullandörr" var en dörr, som

30

ledes utet och kallades ^{ytterdörren} "yttardörren".
Denna utgick av en tunn brädd och stängdes
inifrån med ett ^{fräskott} som sköts fram
och åter. Dörren i huset passade in på och
gjorde ett hål i dörren vid botten på
"spåren" och kunde sedan stå snäva i skåpet,
och stack ut detta genom hålet, varmed de
sedan kunde öppna dörren utifrån, då de drog
i snöret, när de ville sätta sig ut om
kvällen. Men den kung upplagades snart av
de gamla, som såg en kung innanför dörren,
så den kunde kungas. Denna dörr öppnades
inåt. I allmänhet gick man aldrig ut och in
genom denna dörr, utan endast åt förtäddörren
och till ett allmänligt bruk, som upphörde
omkring 1870-talet. Alla dörrar på andra våran
var lika höga. — I denna väggen i köket
sågs en hål öfver från yttardörren.

den västra sidan om dörren, var ett fönster
som kallades "kikfönstret." Detta var ca 2.0 Fm
brett och ungefär lika högt som "ugnsfönstret."
Innanför detta fönster var en träläm, som
satt i väggen i en färdig bestående av en
smal bräda ovanför och en ännu högre läm-
man. Denna träläm kallades "sköten" (sköten),
när den kunde skjutas upp för fönst-
ret fram och tillbaka. Då den var skjuten
för fönstret, kunde i eldskåp en daglig
skin, vaken ut och in. De "sköten" var förs-
rättas en träpinne i ett hål i väggen in till
sköten, för ingen utifrån skulle kunna skjuta
den tillbaka. Innan "sköten" drags ifrån, togs
pinnen ur hålet. Denna pinne var bunden
vid "sköten" midt i ett snöre i ett trähållare,
som satt mitt utmed "sköten".

Då den västra väggen i köket var klar

Bostads-
hus

"mjölkammarskåpan" och södra väggen, samt
"korskåpan" (korskyllan). Den utgjordes
av två hyllor, som var 3 alnar långa och
cirka 4 tunn breda, och höjden mellan varje
hylla var 11-12 tum. Dessa hyllor sattes i en
ställning som gick i udden och på varje
udd satt en träddis med utskurna "räfflor".
På dessa hyllor sattes fat och bänkar på
buret i tätare ställning mot släman. Cirka
12 tunn vidvar dessa hyllor, samt en annan
hylla, cirka 10 tunn bred. Bortom den med ut-
skurna "räfflor". Under denna hylla var den
s. k. "grötbländan". Den bestod av en groft
huggen plank, som var 3 alnar lång och
cirka 15 tunn bred. På denna hade groft
huggna plank.

Uppre vid taket på väggarna samt omkring
i köket var hyllor. På en av dessa hade

Bostadshus

Bostadshus

kopparbitarna som plöts. Skott i hölet ut-
gickar ursprungligen av jordskott, och som
fanns ihus.

Vid den västra gaveln på nedre bottan var
Ensom kammar i bridd. Den var, som var
belägen i sydöstra hörnet, och låg intill för-
stugan, kallades "fastkammar" / "förstuham-
mar" och var belägen i fyrkant. Taket i denna
utgjordes av "hordpand" liksom i "stussum-
mit" ¹¹ / spisen, som stod i hörnet mot förstugan
och mjölkhammaran, utgjordes av en öppen spis,
liksom som "stusspis", fast en mindre,
dimmisissan. I den denna spis var särskild
skotten med spjett. Det senare likadant med "spjett-
käpp" som i "stusspis" ¹¹ mit på södra vägg
sat ett försten, som kallades "fastkammar-
fönstret" / "förstuhammarfönstret" och var
likadant som de båda stöna fönstren i

stussummet. Bortom tre dammar, kammarer, som
var den enda i rummet, och ladda ut tre för-
stugor, kallades, som tidigare nämnts, "faste-
kammarer". Den utgjordes av en sprizel-
dör, somt var lika hög och bred och hade samma
beskrifning som "studdörren". Golvet utgjordes av
brida plankor.

Den andra kammarer, som var i brida med
förstugan, kallades "mjölkammarer" (mjölk-
kammarer), även "kalkkammarer". Här inne skulle
mjölkstona stå och vänta mjölken. Från denna
kammarer gick en dörr ut till köket och kallades,
som förut nämnts, "mjölkkammarer". Mitt
på gaveln i detta rum satt ett litet fönster
cirka 18 tommer i fyrkant och kallades "mjölk-
kammarfönstret". Fönstret för detta fönster satt
ett järngaller som bestod av tvärs järn-
bågar smidda i "smoringar" och satte i kors.

Bostads hus

Enligt denna karta i mitta set in till en järn-
ring, för att sammanbinda galler. På väggen
inmuntill nischbänkarna hängde en "häng-
hylla". Den utgjorde en tre små hyllor, en
småare upptill och två mindre nedan.
På väggen mot föreläsningssalen och fram
nischhyllor. I taket var inget speciellt. Golv
utgjordes av gamla plankor.

På hela västra gaveln fanns endast det
föreläsningssalen nischbänkars fönster, samt
mindre uppe på gaveln under taket.
Dessa fönster var mindre än nischbänkars
fönster, men hade likadant järngaller. På
östra gaveln uppe på tredje våningen var ett
likadant fönster som det sistnämnda.

På hela södra väggen fanns endast tre
fönster. Dessa var de båda föreläs-
ningssalens säng- och köksfönster samt ett

Bostadshus

fönster på andra våning mit över "ytter-
dörren" i köket. Detta fönster var lika stort
som "nykammerfönstret" och hade likadant
järngaller inneffter.

På andra våning vid östra gaveln var
ett rum, som stäckte sig över "stuvrum-
mit" till mit över "trappstigit". Detta rum
bestod av både "stuvningen" och "nattstuan".

Öfver till ingången i detta rum satte mit på
väggen mellan "stuvningen" och "trappningen".
cirka 18 tom från muren ut och bestod
"stuvingsdörren". Den utgjordes av en "spigeldörr"
och var lika hög och bred som "stuvdörren".

I detta rum var fem fönster, ett mit på
östra gaveln och ett på båda väggarna mit över
"stuvrummit" i östra fönstret och var likadant
som de båda stora fönstren i "stuvrummit".
 Dessa fönster bestod av "stuvingsfönstern".

bostadshus

ACC. N:R.

M 6888 : 37

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

37
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bostadsort

Paradiset i Rahet utgjordes av långa, tyglade bräder. Här syntes inga Rahbjälkar. Men på den tiden ansågs det finast när det var kortpanel, och då detta var infäst i Rahbjälkarna.

I detta rum var en liten spis, muret nästan fyrkantigt med raka sidor. Den var 1 aln och 13 tum bred och 1 aln och 16 tum hög. Därin kom en höjd av 15 tum från golvet upp till eldstaden. Ruten var spinnens höjd från golvet 2 alnar och 7 tum. Av spinnens brett tog eldstaden 2 5 tum. Utgåendet utgjordes av en tunn bräda av trä, raka 18 tum bred och 20 tum lång.

och sät i en murad springa i murverket
ovanför gruvan. På det stället i spisen, drags
brädan ut och in i springan.

Rummet var förtägen kallades både
"Trappningen" (Trappvindan) och "förtägen"
(förtägvindan). På väggen var förtägvindan
satt i fönster som kallades både "förtägvindan"
och "Trappningsfönstret". Vid sidan
om detta fönster gick trappan upp. Golvet i
dessa rum utgjordes ursprungligen av grovt
hugget plankor som i ena "plagade" (pantade)
Dessa golvet utgjordes sedan. Taket var för-
tägen och högt. I detta rum vid väggen
mot "Trappningen" gick det stora rummet
från "gruvan" och "stugan" upp. Det var
murat nästan fyrbakigt och 10,5 m högt. Stugan
var murad 4,5 m och 18 m högt. På väg-
gen högt.

Bostadshus

Vid västra gaveln över båda förstakam-
maren och mjölkammaren var ett rum,
som hette "söovingen" (nåderwinden).
Här skedd rådetstämme etc. Detta rum var
6 alnar långt och lika bredt som hvarits brädd.
Gulst lämnade var likadant som uti på
"fastovingen". Detta golv utgjorde tak över
mjölkammaren. Dörren till detta rum satt i
väggen mot "fastovingen" cirka 2 alnar ut
från rummet ifrån södra väggen, och utgjorde
en enbäddad brädd med handsmidd
lås, och kallades "söovingsdörr". Här
på södra väggen över förstakammars-
fönstret satt ett fönster, kallat "söovings-
fönstret". Likaså detta fönster som "söovings-
fönstret" voro likadana och lika stora
som de båda "stuvingsfönstren".
Den tredje vingen uppgick vid uppgången

Bostadskam.

kallades "Fravörning" och "Frutars".

Under hela 1700-talet ända till i början
på 1800-talet voro både fönster och
dörrar och paneler i alla rummen omhändertagade.
Ursprungligen fanns i någon Frostbotten
i hela huset.

Enda från till 1880-talet sett samma
Täpplisar på Taket, på vid vardera gaveln
på detta bostadshus. Dessa som sitta på en
fot av trä voro färdigskadade vid reggen.
Först till vardera spinn var 3 fot högt och
fräfsken 2 fot högt. Färdigskadade voro hand-
snidda och prydda med vackra "krumme-
sar" som såg ut som krona och under
dessa satt en "vänderisare" (vindflöjle) av
Furur färdigskadade, rikligt utbyggda. På
den en vänderisaren voro utbyggda
inuti alla M. P. S. och på den andra

Bostadshus

De f. f. Tröstelken till Takspinnarna om-
gjorde en gång på 1850-talet, då de
gamla husen var mörkare och spinnarna
föres med en gång, då det var starkt blått,
och då använde en bråk på den ena
väderwinna.

En sådan förmåga, att dessa Tak-
spinnarna hade stått på Taket på "Gamla
Västlands" kyrka. När sedan kyrkan
ändrades i slutet på 1700-talet, blevo de
satta på Taket på mästarens böningshus.
Det antages, att initialerna på väderwinna härrör
från de äldre mästare som en gång skänkte
Takspinnarna till kyrkan. Dessa Takspinnare för-
varas bland min samling av äldre föremål.

För den bekännens böningshus på Sköndal
Lundgård är undantaget, född den 21 dec. 1880.
En foto över detta böningshus märkligt härrör d.

Böningshus

Original.

ACC. N:R M. 6888 : 1. 41.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blinda Andersson
Härad: Kuba Adress: Skörda, Vislanda.
Socken: Vislanda. Berättat av: min far Andra Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Boningshuset på Skörda Långgård i
Vislanda socken.

Et. II : 20

Juden jag tidigare beskrivit den
gamla Långgårdens på Skörda Långgård
vid besöket av "Fästets 37. Fästet"
hänvisar jag nu till samma svar
angående gårdens storlek och areal.
Nu vill jag beskriva om boningshuset
på samma gård som sägna förmåla
skall vara byggt i början på 1700-talet
och var ett av de första husen av
dena typ som började byggas i Vis-
landa socken, och vilken typ ut-
från de gamla byggnaderna

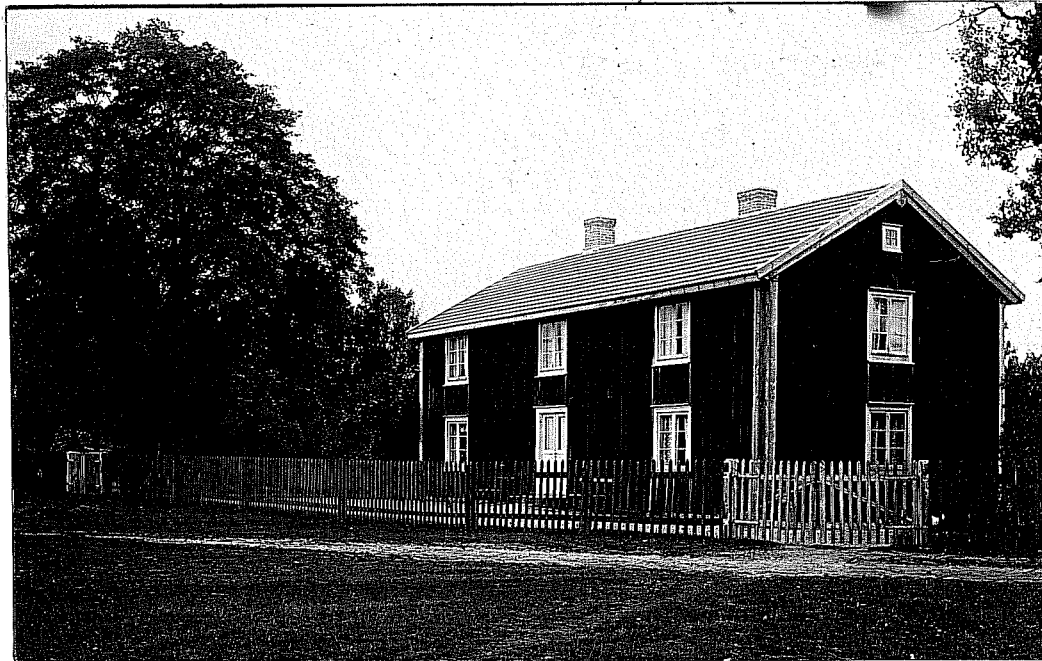
ACC. N:R *M. 6888: 26*

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mangårdsbyggnaden å Skörda Lillegård, Vislanda socken.

Undertecknads födelsehem. Foto 1920.

Blenda Andersson.

Skriv endast på denna sida!

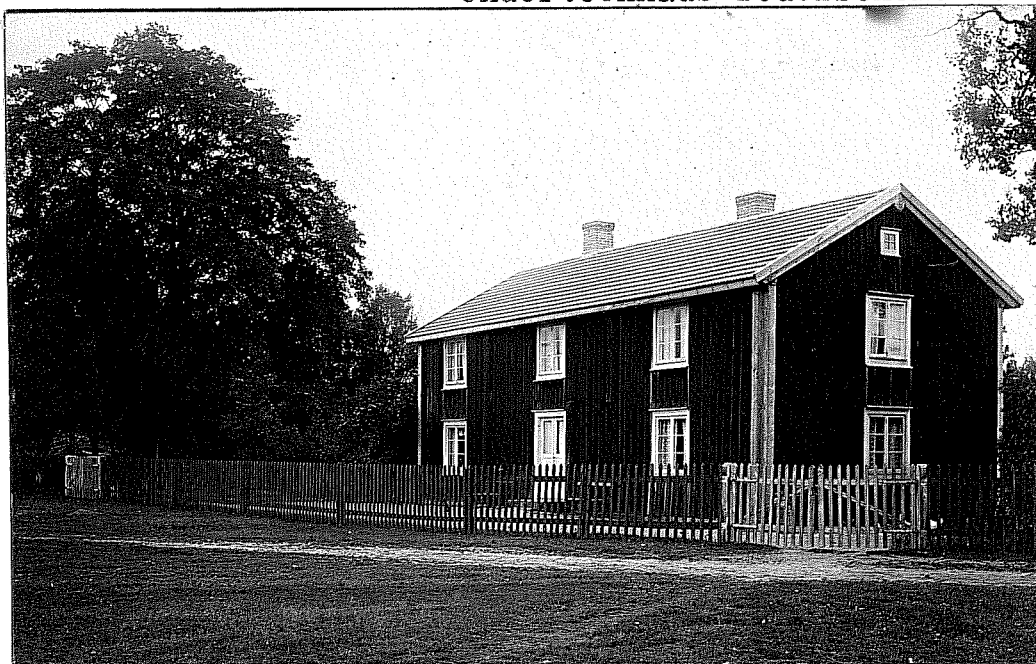
ACC. N:R M. 6888: 96

Landskap: Småland *Upptecknat av:* Blenda Andersson
Härad: Allbo *Adress:* Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda *Berättat av:*
Uppteckningsår: 1940 *Född år* *i*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mangårdsbyggnaden å Skörda Lillegård, Vislanda socken.

Undertecknads födelsehem. Foto 1920.

Blenda Andersson.

Skriv endast på denna sida!